

-PROJEKT -

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej
dnia

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

NA LATA 2024 – 2030

W GMINIE KAZIMIERZA WIELKA

Kazimierza Wielka, 2024

Spis treści:

Wstęp	3
I. Podstawy prawne Programu	4
II. Przemoc domowa – podstawowe informacje	5
1. Definicja przemocy	5
2. Formy przemocy	6
3. Mechanizmy przemocy	7
4. Cykle przemocy	8
III. Procedura Niebieskiej Karty	9
IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Kazimierza Wielka	14
1. System przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Kazimierza Wielka	16
2. Skala zjawiska przemocy – dane liczbowe	17
2.1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej	17
2.2. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej	21
2.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej	23
2.4. Rodzinny Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Przemocy i Uzależnień w Kazimierzy Wielkiej	25
2.5. Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej	26
2.6. Sąd Rejonowy w Busku- Zdroju z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej	28
2.7. Placówki oświatowe	29
2.8. Służba zdrowia	32
2.9. Organizacje pozarządowe	33
V. Cele Programu i system realizacji Programu	34
VI. Adresaci programu	40
VII. Realizatorzy programu	41
VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu	41
IX. Miejsce i czas realizacji programu	41
X. Monitorowanie programu	41
XI. Finansowanie programu	42
Podsumowanie	42

Opracowanie, przyjęcie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest wymogiem ustawowym, wynikającym z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Na podstawie znowelizowanych przepisów prawnych „*przemoc w rodzinie*” została zastąpiona pojęciem „*przemoc domowa*”. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie tylko na rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i osobami stosującymi przemoc są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są tylko dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej.

Konwencja stambulska definiuje przemoc domową *jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie*. Zmiany wprowadzają również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- opracowywanie i realizacja programów przemocy domowej.

Niniejszy Program opracowany został zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadza m. in. zmiany w nazewnictwie – dotychczas stosowane określenie przemoc w rodzinie zostaje zastąpione przemocą domową, ofiary przemocy w rodzinie – osobami doznającymi przemocy domowej, sprawcy przemocy w rodzinie – osobami stosującymi przemoc domową. Stąd w niniejszym dokumencie będą pojawiać się zamiennie wszystkie te określenia. I tak w odniesieniu do sprawozdawczości i diagnozy używana będzie nomenklatura obowiązująca przed nowelizacją ustawy natomiast w odniesieniu do planowanych działań, aktualnie obowiązująca. W opracowaniu Programu, uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Kazimierza Wielka.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz.901 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
5. Uchwały NR LXXXI/623/2023 Rady Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej z dnia 25 lipca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.
6. Zarządzenie Burmistrza Miasta i Gminy w Kazimierzy Wielkiej Nr ASO/187/2023 z dnia 20 września 2023r o powołaniu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kazimierzy Wielkiej.
7. Uchwała nr 1 Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kazimierzy Wielkiej z dnia 28.09.2023r w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kazimierzy Wielkiej oraz trybu i sposobu powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 609).
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1945r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809).
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17).
12. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.).
13. Uchwała Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

II. PRZEMOC DOMOWA – PODSTAWOWE INFORMACJE

1. Definicja przemocy

Zgodnie z *ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej od dnia 22 czerwca 2023 r.* obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

2. Formy przemocy

Do najczęstszych form przemocy zaliczamy:

- 1) przemoc fizyczną –intencjonalne zachowanie powodujące uszkodzenia ciała lub niosące takie ryzyko np. popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, rzucanie przedmiotami, nieudzielenie koniecznej pomocy, duszenie, itp.
- 2) przemoc psychiczną – naruszenie godności osobistej, np. obrażanie, zastraszanie, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, wyzywanie, upokarzanie, lekceważenie, obwinianie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, ograniczanie snu i pożywienia, itp.
- 3) przemoc seksualną – naruszenie intymności, np. wymuszanie pożycia seksualnego wbrew woli i bez zgody, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, w tym z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.
- 4) przemoc ekonomiczną – naruszenie własności, np. kontrolowanie finansów, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, ograniczenie dostępu do wspólnych pieniędzy, zmuszanie do proszenia o pieniądze, uniemożliwienie dostępu do konta bankowego, sprzedaż osobistych lub wspólnych rzeczy, przeglądanie czyichś dokumentów, korespondencji itp.
- 5) zaniedbanie – naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich, np. niezaspokajanie podstawowych potrzeb, np. edukacyjnych, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, nieudzielenie pomocy, brak pomocy w chorobie, itp.
- 6) Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci /A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia/

3. Mechanizmy przemocy

1) syndrom wyuczonej bezradności – w wyniku doświadczeń u osoby doznającej przemocy pojawia się bezradność. Osoba doznająca przemocy poszukuje różnorodnych form pomocy dla siebie. Często okazuje się jednak, że działania mające ją ochronić nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera ona przekonania, że cokolwiek zrobi nie jest w stanie zmienić swojej sytuacji. Sprawia to, że nie potrafi zmotywować się do działania pomimo poczucia, że jest krzywdzona i źle traktowana oraz mimo wiedzy, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się jest przestępstwem.

2) zjawisko „prania mózgu” – mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Celem takiego działania jest podporządkowanie osoby doznającej przemocy. Ma ona postępować zgodnie z wizją i pomysłem na jej życie wymyślonym przez osobę stosującą przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz całkowite podporządkowanie się osobie stosującej przemoc.

3) zespół stresu pourazowego PTSD – zaburzenia lękowe PTSD są związane z sytuacjami, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa, itp.) niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan, itp.). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, nadmierna czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

4) zjawisko wtórnej wiktyimizacji – osoba doznająca przemocy na różnych etapach swojego życia może poszukiwać pomocy w poradzeniu sobie z sytuacją, w której się znalazła. Zwraca się wówczas o wsparcie do osób czy instytucji, które powinny go udzielić. Jeżeli napotka osoby, które zareagują bagatelizowaniem problemu lub obwinianiem osoby doznającej przemocy za sytuację, w której się znalazła, dochodzi do wtórnego zranienia. W takiej sytuacji mówimy o wtórnej wiktyimizacji osoby doznającej przemocy.

5) syndrom sztokholmski – jest to rodzaj mechanizmu obronnego, który pojawia się u osób doznających przemocy domowej w związku z silnym stresem, którego doznają. Osoby doznające przemocy są wdzięczne za chwile spokoju, czy drobne przywileje. Dlatego też często osoby doznające przemocy pomagają osobom stosującym przemoc w rodzinie. Objawy syndromu sztokholmskiego: pozytywne uczucia wobec osoby stosującej przemoc, zrozumienie przez osobę doznającą przemocy motywów i zachowań osoby stosującej przemoc, podzielenie poglądów osoby stosującej przemoc, negatywne uczucia wobec wszystkich ludzi, zarówno bliskich, jak i obcych, którzy próbują ratować osobę doznającą przemocy, niezdolność zaangażowania się w zachowania,

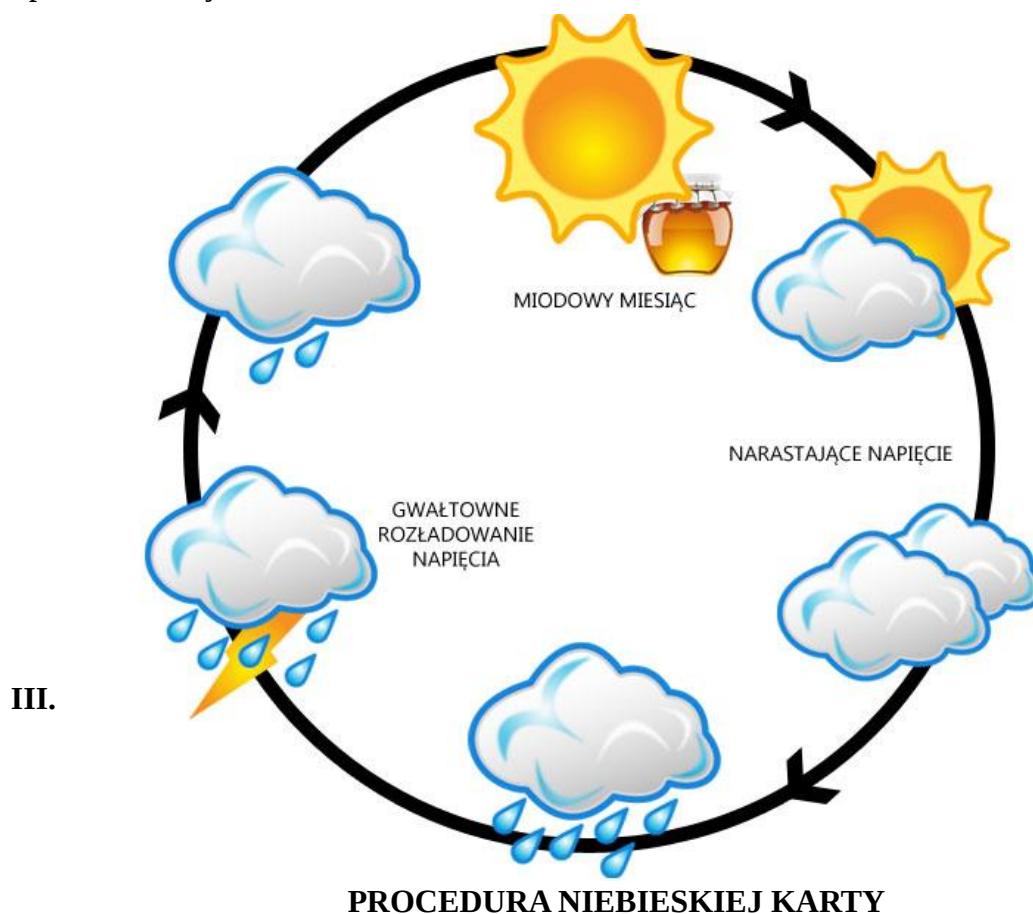
które mogłyby doprowadzić do uwolnienia od osób stosujących przemoc.

6) mechanizm „psychologicznej pułapki” – osoba doznająca przemocy nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który zainwestowała czas, uczucia, energię. Wierzy, że będzie lepiej, jeśli tylko ona się bardziej postara i będzie spełniać oczekiwania osoby stosującej przemoc. Wzmacnia to mechanizm zaangażowania i konsekwencji opisany przez Roberta Cialdiniego, który wskazuje, że im więcej poświęcimy energii i czasu angażując się w sprawę, która jest dla nas ważna, tym bardziej będziemy chcieli być konsekwentni i trwać w swoim postanowieniu, nawet jeśli sytuacja jest dla nas niekorzystna i krzywdząca. Mówiąc wprost – im bardziej osoba doznająca przemocy się stara i im więcej energii wkłada w to działanie, tym trudniej jej zrezygnować.

4. CYKLE PRZEMOCY

To specyficzny cykl przemocy składający się z trzech powtarzających się faz:

1. FAZA NARASTAJĄCEGO NAPIĘCIA – stopniowy wzrost napięcia i agresywności osoby stosującej przemoc
2. FAZA ESKALACJI/ OSTREJ PRZEMOCY – faza gwałtownej przemocy, zagrażającej zdrowiu i życiu osoby doznającej przemocy.
3. FAZA MIESIĄCA MIODOWEGO – w której osoba stosująca przemoc wyraża żal i przeprasza za swoje zachowanie.

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy domowej i została ona uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej.

Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą domową, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” to:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komicja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Policja,
4. Ochrona zdrowia,
5. Organizacje pozarządowe,
6. Oświata,
7. Kuratorzy.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. Mogą wchodzić także prokuratorzy. Niebieska Karta może być wypełniona przez przedstawicieli w/w jednostek.

Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.

Formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, jest przekazywany grupie diagnostyczno-pomocowej. Pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbywa się niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A”. Grupa diagnostyczno-pomocowa, na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A”, dokonuje diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymania przemocy domowej albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

Każde posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej jest dokumentowane w formie protokołu. Na posiedzeniu grupa diagnostyczno - pomocowa w obecności zaproszonej osoby doznającej przemocy

domowej dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Grupa diagnostyczno - pomocowa, na podstawie ustaleń zawartych w wypełnionym formularzu „Niebieska Karta – C”, podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i poprawę jej sytuacji życiowej. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez grupę diagnostyczno - pomocową na rzecz i wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz w jej środowisku domowym. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie, uwzględniając potrzeby, zasoby i sytuację osoby doznającej przemocy domowej, co zostaje odnotowane w formularzu „Niebieska Karta – C”. Niestawiennictwo osoby doznającej przemocy domowej nie wstrzymuje prac grupy diagnostyczno - pomocowej. Na posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej nie zaprasza się małoletniego. Wszystkie działania realizowane w ramach procedury są dokumentowane w formie pisemnej. Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ostatnie zmiany prawne w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno- pomocowe.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerza od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odtąd będzie obejmował również:

- zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd - postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia lub postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub

- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,
- zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w

metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- grzywny do 5000 złotych.

Najnowszą zmianą prawną znaczącą z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez *Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. 2023 poz. 2809).

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KAZIMIERZA WIELKA

Przemoc domowa jest problemem trudnym do badania. Nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym, o którym trudno się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy, często nadal jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu. Na terenie miasta i gminy oszacowanie zjawiska przemocy możliwe jest między innymi dzięki procedurze Niebieskiej Karty prowadzonej przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję. Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów wynika, że przemoc występująca w rodzinie jest często ukrywana i zatajana. Jest to nadal temat wstydlivy i jakby lekceważony aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej. Bardzo często osoby nawet nie wiedzą, że są ofiarami przemocy np. psychicznej, godząc się na swój los i nie oczekują pomocy z zewnątrz, twierdząc - „bo tak musi być”.

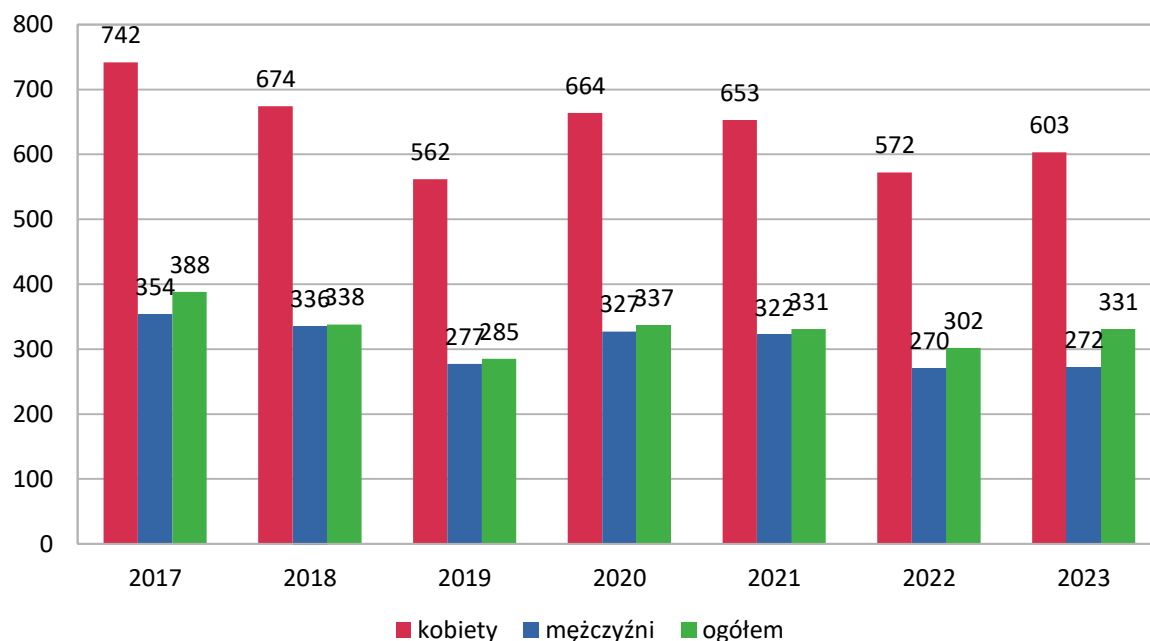
Z analizy danych statystycznych wynika że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety natomiast mężczyźni wykazywali się jako osoby podejrzewane o stosowanie przemocy domowej. Przemoc to najczęściej spotykana formą agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem rzadko również decydują się na fachową pomoc.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017- 2023

		2017r	2018r	2019r	2020r	2021r	2022r	2023r
Liczba mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka		15870	15741	15620	15465	15309	15174	15034
W tym:								
	kobiety	8138	8074	7987	7915	7850	7808	7749
	mężczyźni	7732	7667	7633	7550	7459	7366	7285
	dzieci	2370	2343	2345	2338	2313	2317	2271

W porównaniu do poprzednich lat liczba mieszkańców zmalała. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Kazimierza Wielka w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, najbliższym otoczeniu czy też szkole. Nie ma tych informacji z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Wykres nr 1. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kazimierzy Wielkiej z terenu Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017-2023r

Rozmiar bezrobocia w Gminie Kazimierza Wielka powoduje dużą marginalizację jednostek i grup społecznych oraz rozwarstwianie społeczne, stają się także najważniejszymi i najtrudniejszymi problemami lokalnymi.

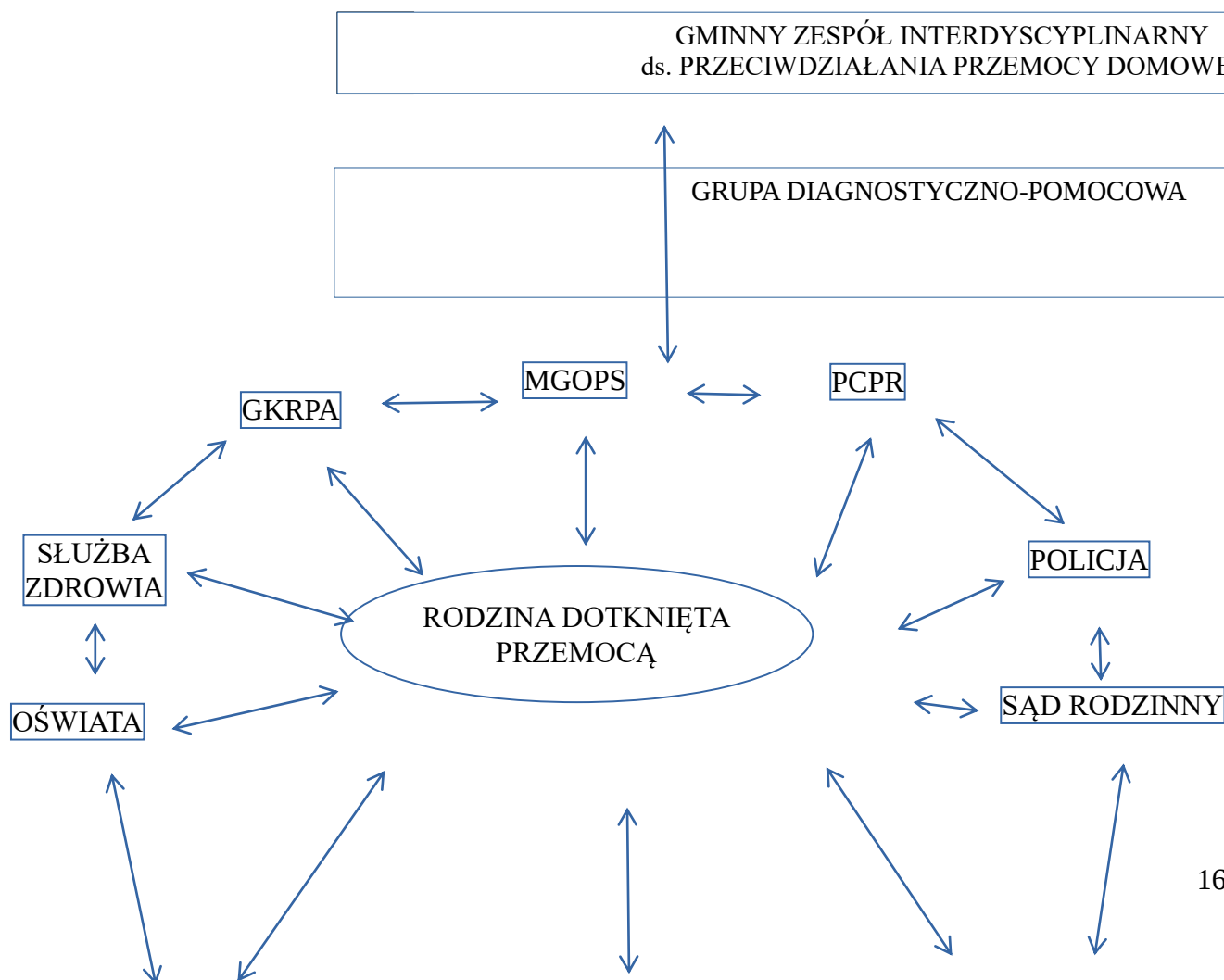
Negatywne skutki bezrobocia to:

1. pogorszenie sytuacji materialnej osoby/rodziny;
2. pogorszenie stanu zdrowia;

3. pogorszenie relacji między członkami rodziny;
4. wzrost występowania zachowań patologicznych np. alkoholizm, przemoc.

Za przemoc domową jest odpowiedzialna wyłącznie osoba, która tę przemoc stosuje. Utrata pracy, często wywołuje negatywne emocje, z którymi jednostka nie radzi sobie sama. W efekcie sięga często po alkohol, co doprowadza do konfliktów domowych (wydaje ostatnie pieniądze, zapożycza się, przestaje szukać pracy). Prowadzenie spraw dotyczących przemocy jest trudnym i żmudnym zajęciem. O ile rodziny patologiczne, sąsiedzi bądź znajomi zgłaszają fakt przemocy, o tyle trudniej wykryć przypadki przemocy w rodzinach dobrze sytuowanych, mieszkających w domach jednorodzinnych, których członkowie często pełnią wysokie funkcje w życiu zawodowym. W środowisku zjawisko przemocy pozostaje nadal tematem wstydlivym, zwłaszcza dla osób doznających przemocy. Przemoc domowa prowadzi też do powstawania szkód zdrowotnych (fizycznych i emocjonalnych), których jednym ze skutków jest rezygnacja z poszukiwania pomocy i wycofanie oraz przekonanie, że nic ani nikt nie zmieni sytuacji.

1. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KAZIMIERZA WIELKA

Analizy poniższych danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na podjęcie terapii oraz korzystanie ze wsparcia psychologicznego.

2. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY – DANE LICZBOWE

Przemoc domowa jest złożonym zjawiskiem a dokładny pomiar jego skali, zarówno na świecie jak i w Polsce, a także na poziomie lokalnym jest trudny do zrealizowania. Najpoważniejszą trudnością w diagnozowaniu wielkości zjawiska przemocy domowej jest uzyskanie wiarygodnych, rzeczywistych danych charakteryzujących jej rozmiary. Nadal wiele przypadków przemocy domowej nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur. W przypadku, gdy osoby doznające przemocy domowej decydują się na ujawnienie tego problemu, rodzaj i skutki doznanej przemocy mogą oceniać jedynie subiektywnie, to znaczy minimalizować je lub wyolbrzymiać. Można jednak próbować oszacować skalę zjawiska przemocy domowej za pomocą dostępnych źródeł informacji. Są nimi m.in. statystyki Zespołu Interdyscyplinarnego dot. uruchomionych procedur Niebieskie Karty, statystyki Policji, czy dane zbierane przez podmioty udzielające pomocy osobom dotkniętym przemocą domową oraz prowadzące oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej. Poniżej przedstawiona została skala zjawiska w ujęciu lokalnym – na obszarze Gminy Kazimierza Wielka – w latach 2017–2023.

2.1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej

Praca w Zespole oparta jest na systematycznej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy. Szczegółowy tryb powoływania, odwoływania i pracy Interdyscyplinarnego Zespołu reguluje uchwała Rady Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań i podmiotów wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemów przemocy domowej,

- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- 4) opracowywanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 6) inicjowanie zadań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- 7) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 8) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- 9) inne działania na rzecz zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej,
- 10) prowadzenie szerokiej akcji medialnej dotyczącej uprawnień pokrzywdzonych jak i podejmowanych w tym zakresie działań:
 - stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych
 - promowanie zadań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

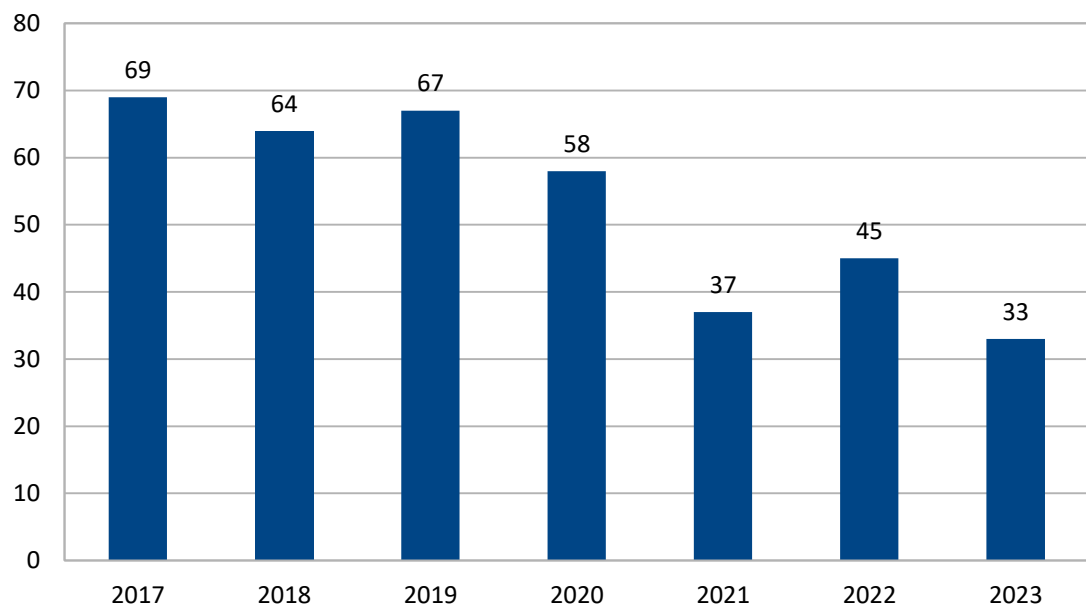
Tabela nr 2. Dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego o podjętych działaniach na terenie Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017- 2023

	2017r	2018r	2019r	2020r	2021r	2022r	2023r
Liczba Niebieskich Kart sporządzona w danym roku	69	64	67	58	37	45	33
Liczba Niebieskich Kart z roku poprzedniego	46	47	29	19	16	23	11
ŁĄCZNA LICZBA NIEBIESKICH KART	115	111	96	77	53	68	44
Sprawca był pod wpływem alkoholu	61	51	40	38	30	35	22
Liczba wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej	15	28	7	17	21	9	6
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju Oddział Zamiejscowy w Kazimierzy Wielkiej	2	3	3	8	2	4	6
Liczba wniosków skierowanych do Prokuratury Rejonowej w Pińczowie	2	4	6	7	1	6	4
Liczba wniosków skierowanych do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy	7	18	11	4	7	1	3

Wielkiej							
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	68	82	77	61	30	50	42
Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	4	5	5	5	5
Liczba posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	18	236	204	183	167	201	205
Liczba wniosków skierowanych do Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego w Kazimierzy Wielkiej	brak danych	brak danych	brak danych	9	25	10	14

W ramach prowadzonych procedur kierowano wnioski na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej, Sądu Rejonowego w Busku Zdroju z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej, Punktu Konsultacyjno- Informacyjno – Terapeutycznego w Kazimierzy Wielkiej oraz Prokuratura Rejonowa w Pińczowie .

Wykres nr 2. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kazimierzy Wielkiej w latach 2017-2023r

Analizując powyższe dane zauważono tendencję spadkową jeśli chodzi o ilość sporządzanych Niebieskich Kart. W roku 2022 wzrosła liczba sporządzonych kart w stosunku do roku 2021. W 2023r do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kazimierzy Wielkiej wpłynęły 33 Niebieskie Karty. Instytucją, która w latach 2017-2023 wszczęła najwięcej procedur „Niebieska

Karta” jest Policja, która ze względu na charakter swojej pracy, jako pierwsza dociera do rodzin z problemem przemocy, podejmując działania interwencyjne.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny opracował wykaz instytucji pomocowych działających na terenie Gminy Kazimierza Wielka.

Tabela nr 3. Wykaz instytucji pomocowych działających na terenie Gminy Kazimierza Wielka i ogólnopolskich telefonów alarmowych.

Wykaz instytucji pomocowych działających na terenie Gminy Kazimierza Wielka

1. Komenda Powiatowa Policji Al. Parkowa 1, 28-500 Kazimierza Wielka - (47) 8048 205
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szkolna 22, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 21 922
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ul. T. Kościuszki 12, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 21 922
4. Rodzinny Punkt Konsultacyjno- Informacyjny ds. przemocy i uzależnień ul. Partyzantów 4, 28-500 Kazimierza Wielka –
terapeuta - w każdą środę od godziny 8:00 do 13:00, tel. 502-355-485. psycholog - w każdy wtorek od godziny 12:00 do 15.00, tel. 724-791-188
5. Prokuratura Rejonowa ul. 1-go Maja 10, 28-400 Pińczów (41) 357 20 40
6. Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej ul. T. Kościuszki 3, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 22 300
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. T. Kościuszki 12, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 21 937
8. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 21 349
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. T. Kościuszki 12, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 02 336 (41) 35 02 328
10. Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 02 336
11. Nieodpłatna Pomoc Prawna ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 02 312
12. Przychodnia Rejonowa SPZOZ ul. Szkolna 22, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 21 831
13. Przychodnia Zdrowia Psychicznego ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka (41) 35 22 140

Ogólnopolskie telefony alarmowe:

Policja 997 lub 112

Pogotowie Ratunkowe 999

Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – Niebieska Linia 801 120 002

gólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie–Niebieska Linia 22 6687000

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel.800-12-12-12

Dobrodziejstwo Telefon Zaufania dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin – 12 411 60 44

Linia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym - 48 222 309 900

2.2. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach, stale współpracuje z Komendą Powiatową Policji, Sądem, Prokuraturą, kuratorami sądowymi, kuratorami społecznymi, pedagogami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi osobami oraz instytucjami. Działania te obejmują podejmowanie interwencji, udzielanie wsparcia, poradnictwa, motywowanie do zmiany sytuacji, pracę socjalną, pomoc finansową oraz współpracę z instytucjami współuczestniczącymi w procesie pomagania.

Wypracowanie najefektywniejszych metod bezpieczeństwa i wszechstronnej pomocy to zadanie nie tylko Ośrodka, ale także innych profesjonalnie przygotowanych do tego instytucji. W związku z tym konieczne było zbudowanie lokalnej koalicji, w której poszczególne podmioty będą ze sobą ściśle współpracować i się uzupełniać. Każde zgłoszenie o stosowaniu przemocy wymaga podjęcia działań i natychmiastowej reakcji ze strony pracowników socjalnych, którzy muszą podejmować kompleksowe działania pomocowe. Podejmowane wspólne działania, mają w szczególności na celu skuteczną interwencję poprzez motywację osób z problemem alkoholowym do zmiany negatywnych postaw wobec siebie i otoczenia oraz uświadomienie im ich własnych problemów. W walce z rosnącym zjawiskiem przemocy domowej i

alkoholizmem Ośrodek zatrudnia terapeutę do spraw uzależnień, do którego należą następujące zadania :

- udzielanie poradnictwa specjalistycznego osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom, oraz ofiarom przemocy domowej,
- pomoc pracownikom socjalnym w diagnozowaniu środowisk lokalnych z problemami o podłożu alkoholowym,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych z osobami współuzależnionymi,
- nauka radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- doprowadzenie do usamodzielnienia się ofiar przemocy,
- udzielanie podstawowych porad prawnych ofiarom przemocy domowej.

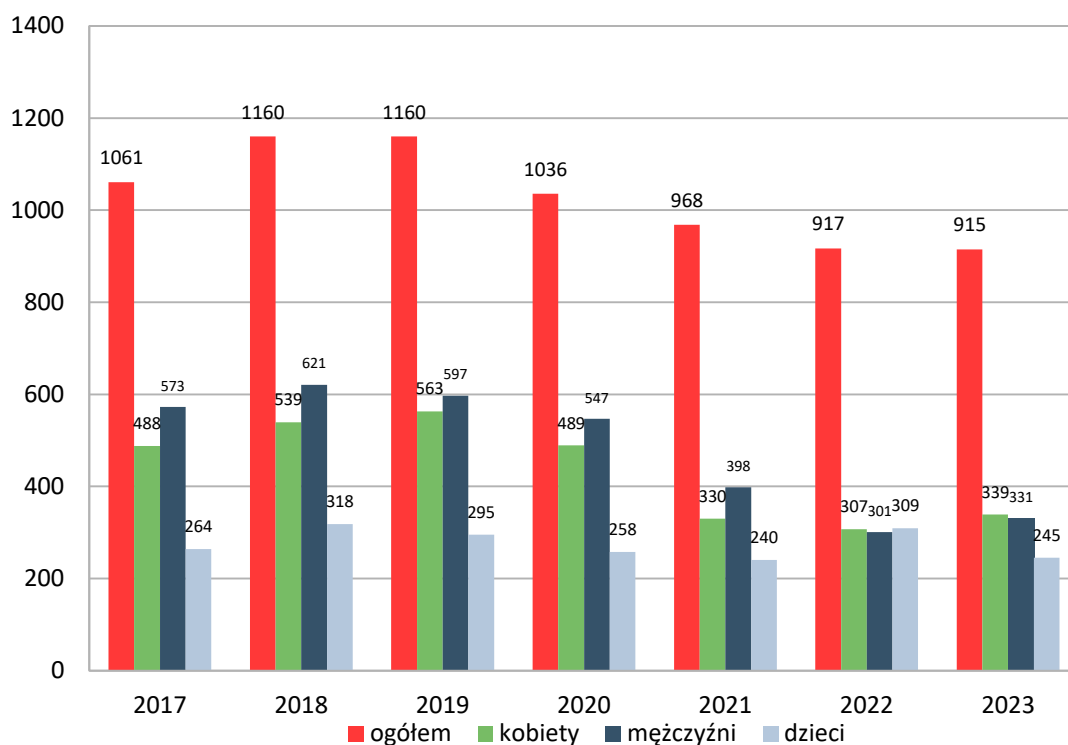
Wymienione wyżej zadania to działania zmierzające do tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom jakim jest przemoc domowa i nadużywanie alkoholu. Chodzi więc o profilaktykę, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, ponieważ wymaga dużego profesjonalizmu pracowników socjalnych oraz współdziałania z innymi podmiotami. Tak więc przed Ośrodkiem stoją bardzo trudne zadania w budowaniu metod w zakresie skutecznej interwencji.

Zgodnie z art. 9a ust.9 w/w ustawy obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewnia Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej. Obsługa oznacza: a) prowadzenie rejestru „Niebieskich Kart”, protokołów posiedzeń GZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych, list obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, notatki służbowe potwierdzające zaproszenia członków na posiedzenia GZI , prowadzenie teczek indywidualnych, a) zapewnienie pomieszczenia na obrady Zespołu lub grup diagnostyczno- pomocowych, b) zapewnienie materiałów papierniczo-biurowych na potrzeby pracy Zespołu/grup diagnostyczno-pomocowych (papier, toner, znaczki pocztowe, ksero, udostępnienie komputera, pieczęć, tablice informacyjne w razie potrzeby, tełki na przechowywanie i segregowanie informacji, szafy na przechowywanie danych wrażliwych, które są w posiadaniu Zespołu), c) zapewnienie obsługi administracyjnej Zespołu: (prowadzenie korespondencji, kontakt z członkami Zespołu/grup diagnostyczno-pomocowych, sporządzanie protokołów itp.)

W obszarze pomocy społecznej Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej, świadczy pracę socjalną, udziela poradnictwa prawnego, pedagogicznego lub wskazuje miejsca, gdzie można uzyskać taką pomoc, współpracuje z różnymi grupami zawodowymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Wykres nr 3. Liczba osób korzystających z pomocy Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Kazimierzy Wielkiej w latach 2017- 2023

Maleje liczba mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka, co przyczynia się do spadku liczby osób korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej zatrudnia 2 asystentów rodziny, którzy mają po 15 rodzin pod asystenturą.

Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny.

Asystent rodziny współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

2.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, ale należy podkreślić, że w wielu przypadkach zwykle klientem komisji jest osoba będąca jednocześnie stosująca przemoc wobec najbliższych, bądź doznająca przemocy. Gminna Komisja finansuje działalność Rodzinnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego, szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, organizuje zbiórkę przyborów szkolnych, współpracuje z pedagogami, finansuje działalność świetlicy opiekuńczo – wychowawczej i świetlicy socjoterapeutycznej, w zajęciach których biorą udział dzieci z rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu i przemoc.

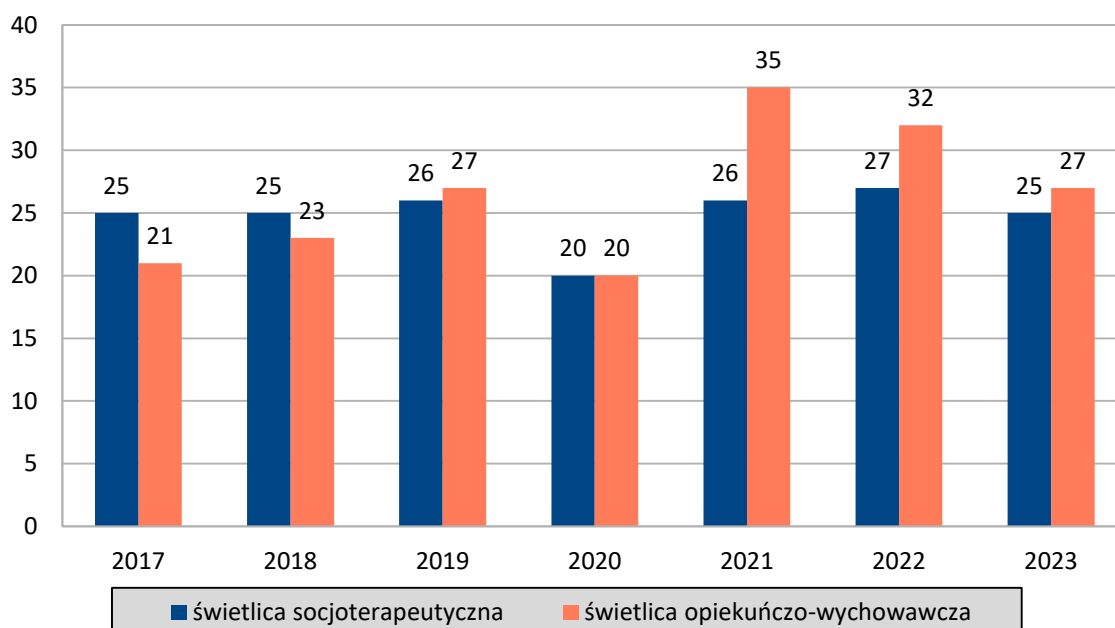
Tabela nr 4. Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017- 2023

	2017r	2018r	2019r	2020r	2021r	2022r	2023r
liczba wniosków, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	84	50	74	45	35	28	23
liczba wniosków skierowanych do Sądu w celu podjęcia leczenia	12	9	10	21	9	9	7

W ramach swoich działań Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi dwie świetlice: świetlica socjoterapeutyczna i świetlica opiekuńczo- wychowawcza.

Do świetlic uczęszczają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, rozbitych, niepełnych, z problemem alkoholowym, w których występują takie zjawiska jak: bezrobocie, niski status materialny, przemoc fizyczna i psychiczna. Dzieci mają problemy z nauką w szkole, mają zaburzone zachowania. Niektóre doświadczyły bardzo silnych urazów emocjonalnych. Dzieci te kierowane są do świetlicy przez pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, kuratorów.

Wykres nr 4. Liczba dzieci z terenu Gminy Kazimierza Wielka uczęszczających do świetlic w latach 2017-2023r

Głównym celem świetlic jest organizacja czasu wolnego dla dzieci z rodzin problemowych. Celem ukierunkowanej działalności świetlic jest wsparcie rodzin w procesie wychowawczym poprzez zapewnienie dzieciom opieki i pomocy w odrabianiu lekcji, organizowaniu szeregu zajęć i zabaw umożliwiających rozwój dzieci i kształtowanie właściwych postaw społecznych.

Na terenie Gminy Kazimierza Wielka funkcjonuje świetlica środowiskowa przy Miejsko-Gminnej i Powiatowej Bibliotece Publicznej im. Mikołaja Reja ul. Kolejowa 17, 28-500 Kazimierza Wielka. W 2022r do świetlicy uczęszczało 50 dzieci, a 2023r- 29 dzieci.

2.4. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Przemocy i Uzależnień działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej

Zamierzeniem działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego jest prowadzenie grupowej terapii wspierającej dla osób chętnych w związku z przemocą domową, nadużywaniem alkoholu i narkotyków oraz osób mających różnego rodzaju problemy zarówno w funkcjonowaniu społecznym, rodzinnym, jak i zdrowotnym.

W Punkcie Konsultacyjno- Terapeutycznym otrzymasz wsparcie w sytuacji kryzysowej w zakresie:

- motywowania osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia terapii,
- poradnictwa w trudnych sytuacjach życiowych,
- rozpoznania zjawiska przemocy domowej,
- udzielania informacji o możliwościach powstrzymania przemocy.

Tabela nr 5. Dane odnośnie pracy Rodzinnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Przemocy i Uzależnień działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych na terenie Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017- 2023

	2017r	2018r	2019r	2020r	2021r	2022r	2023r
porady dla osób nadużywających alkoholu / rozmowy motywujące do leczenia /	83	84	85	79	208	27	19
terapia ofiar przemocy	13	44	15	13	11	4	8
terapia sprawców przemocy	18	20	23	27	43	1	3
OGÓŁEM	114	148	123	119	262	32	30

Każda osoba, która się zgłasza do Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego otrzymuje pomoc od informacji, poprzez edukację aż po elementy terapii. Osoby w kryzysie mają zapewnioną opiekę psychologiczną aż do wyjścia z kryzysu.

2.5. Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej

Działania chroniące osobę doznającą przemocy domowej, podejmowane przez policję zgodnie z kompetencjami, to: interwencja w sytuacji uzyskania zgłoszenia o przemocę domową, wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”; udzielenie osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym pierwszej pomocy

oraz przeprowadzenie, o ile to możliwe, ze osobą stosującą przemoc domową rozmowy, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy przemocy domowej, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwanie osoby stosującej przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.

Zadania Policji w przeciwdziałaniu przemocy domowej to także:

- zatrzymanie osoby stosującej przemoc domową (fakultatywnie) stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego w trybie określonym w art. 15 Ustawy o Policji,
- zatrzymanie osoby podejrzanej (fakultatywnie), jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi;
- zatrzymanie osoby podejrzanej (obligatoryjnie), jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi;
- w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu (np. znęcanie się), wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę diagnostyczno-pomocową,
- przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” członkom zespołu interdyscyplinarnego,
- podejmowanie wspólnie z pracownikiem socjalnym, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka z rodziny, w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową,
- poinformowanie rodziców lub opiekunów prawnych bądź faktycznych dziecka o prawie do złożenia przez nich zażalenia do właściwego sądu opiekuńczego na odebranie dziecka oraz o możliwości złożenia zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego bądź policjanta

dokonującego odebranie dziecka (pouczenie o przysługujących w tym wypadku prawach należy wręczyć na piśmie); w przypadku gdy rodzice lub opiekunowie dziecka zdecydują się złożyć zażalenie za pośrednictwem w/w policjanta, powinien on niezwłocznie dostarczyć je do właściwego sądu opiekuńczego,

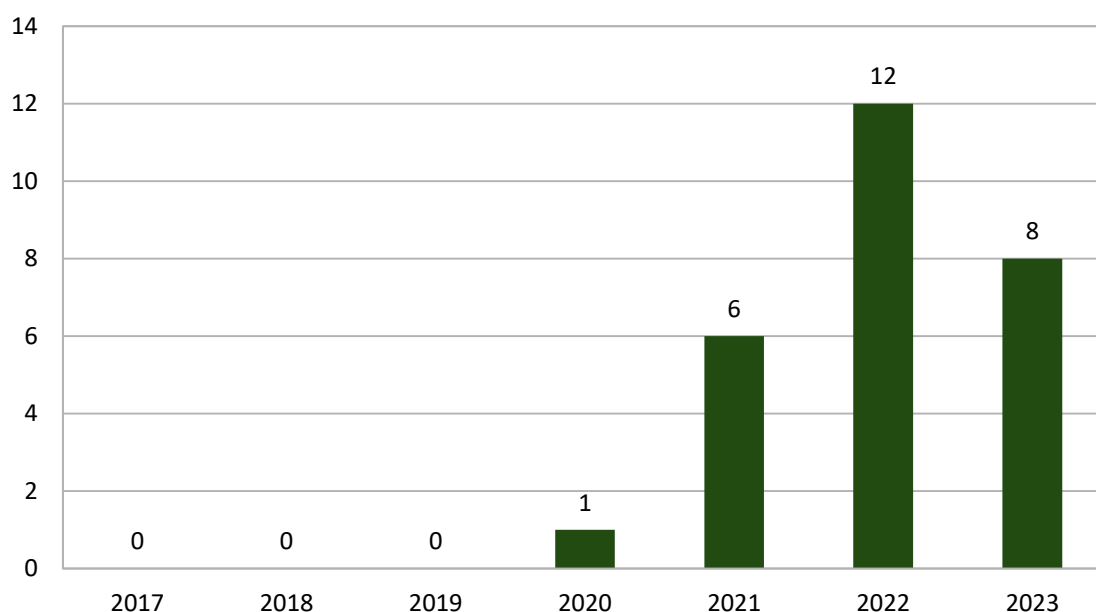
- przedstawiciele Policji wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez burmistrza, a także tworzonych przez zespół grup diagnostyczno- pomocowych.

- zgodnie z Ustawą z dnia 17 listopada 1964r Kodeks Postępowania Cywilnego / Dz.U. z 2023r poz. 1550 ze zm./ policja może zobowiązać osobę stosującą przemoc domowej do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazać zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia

Tabela nr 6. Dane pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej na terenie Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017- 2023

	2017r	2018r	2019r	2020r	2021r	2022r	2023r
ilość interwencji domowych	299	318	336	284	280	210	191
ilość wszczętych Niebieskich Kart	69	62	55	56	34	44	24
liczba sprawców będących pod wpływem alkoholu	61	51	40	47	30	35	22
ilość wszczętych dochodzeń z art. 207 kk	10	16	20	7	2	8	7
ilość aktów oskarżenia wniesionych do Prokuratury z art. 207 kk	2	4	5	6	2	4	7

Wykres nr 5. Liczba wydanych nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na terenie Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017-2023r

2.6. Sąd Rejonowy w Busku- Zdroju z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej

Sądy ściśle współpracują z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Kuratorzy wchodzi w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Kazimierza Wielka.

Ofiary przemocy domowej i ich członkowie rodzin mogą skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnika, doradcy, mediatora. Wszystkie z podejmowanych działań w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, nieodpłatnej mediacji są darmowe i to niezależnie od tego czy sprawa będzie miała finał w sądzie.

W Sądach obchodzony jest Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem. Akcja ta koordynowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości, który ma na celu zwrócenie

szczególnej uwagi na potrzeby ofiar przestępstw oraz niesienie potrzebującym skutecznej pomocy. Taką pomocą są bezpłatne porady prawne udzielane między innymi w sądach. Informacji o formach pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem można znaleźć na stronie internetowej Funduszu Sprawiedliwości, gdzie znajdują się informacje o miejscach i czasie w których udzielana jest pomoc.

Do przesłuchiwania dzieci, Sądy mają przeznaczone specjalne pomieszczenia - „Przyjazny pokój przesłuchań lub niebieski pokój”.

„Przyjazny pokój przesłuchań lub niebieski pokój” to pomieszczenie przeznaczone i specjalnie przystosowane do prowadzenia przesłuchań w warunkach przyjaznych osobie przesłuchiwanej, zapewniających jej możliwie największy komfort i poczucie bezpieczeństwa. Ma to kluczowe znaczenie przy zapobieganiu ponownemu doświadczaniu przez osoby pokrzywdzone lub będące świadkiem przestępstwa stresujących przeżyć.

Tego typu pokoje są niezastąpione w przypadku, gdy organy wymiaru sprawiedliwości mają do czynienia z osobami, które mogą być słuchane tylko jeden raz – dziećmi, ale także np. dorosłymi ofiarami przestępstw na tle seksualnym.

„Przyjazny pokój przesłuchań - niebieski pokój” składa się z dwóch pomieszczeń:

- pokoju przesłuchań - służącego do przeprowadzenia przesłuchania świadka przez sędziego w obecności i z udziałem biegłego psychologa oraz tłumacza, jeżeli został powołany,
- pokoju technicznego - wyposażonego w specjalistyczny sprzęt audiowizualny do rejestracji dźwięku i obrazu z przesłuchania.

„Przyjazny pokój przesłuchań” znajduje się w budynku Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju przy ul. Kościuszki 5.

2.7. Placówki oświatowe

Szkoła jest miejscem, w którym panuje bardzo silna hierarchia władzy i nie dotyczy ona wyłącznie zależności uczniów od nauczycieli, dyrektorów czy też innych osób pracujących w systemie oświaty. Hierarchia funkcjonuje również w środowisku uczniowskim. Jest ona spowodowana przede wszystkim różnicą wieku, wzrostu, siły czy też kształtujących się cech osobowości młodych ludzi. W odróżnieniu od dzieci człowiek dorosły po ukończeniu szkoły wybiera sobie takie miejsca i ludzi, wśród których czuje się dobrze. Przewagą okresu dorosłości nad okresem wieku dziecięcego jest możliwość dokonywania szeroko rozumianego wyboru. Dotyczy to nie tylko okoliczności przebywania z osobami w podobnym wieku, ale również zainteresowań, poglądów, czy też dojrzałości emocjonalnej. Dzieci są niejako zmuszone przebywać z grupą/grupami bez względu na wzajemnie odczuwany i wyrażany poziom lubienia i sympatii.

Istnieją co najmniej trzy teorie psychologiczne podejmujące próby wyjaśnienia, z jakiego powodu, pomimo istnienia dużej liczby programów profilaktycznych, przemoc w szkole nadal istnieje.

1. teorią przyciągania głosi, iż nastolatkwie, którzy wykazują zachowania agresywne i nie podporządkowują się ustalonym przez dorosłych normom i zasadom są w większym stopniu atrakcyjni i godni naśladowania dla innych. Z kolei nastolatkwie, którzy są posłuszni, ugodowi i podporządkowani woli dorosłych, są kojarzeni z dziećmi i tym samym ich popularność w grupie jest niska. Zjawisko to jest szczególnie widoczne wśród młodych ludzi, którzy zgodnie z prawidłowym etapem rozwoju, podejmują próby uniezależniania się od rodziców/opiekunów.

2. teoria związana z posiadanym statusem w hierarchii szkolnej. Chodzi tutaj przede wszystkim o ustanowioną, głównie przez zachowania agresywne, dominację nad innymi. Uczniowie stosujący zachowania agresywne wobec innych uczniów posiadają tym samym większe możliwości do przejmowania kontroli i wywierania wpływu na pozostałe osoby w szkole.

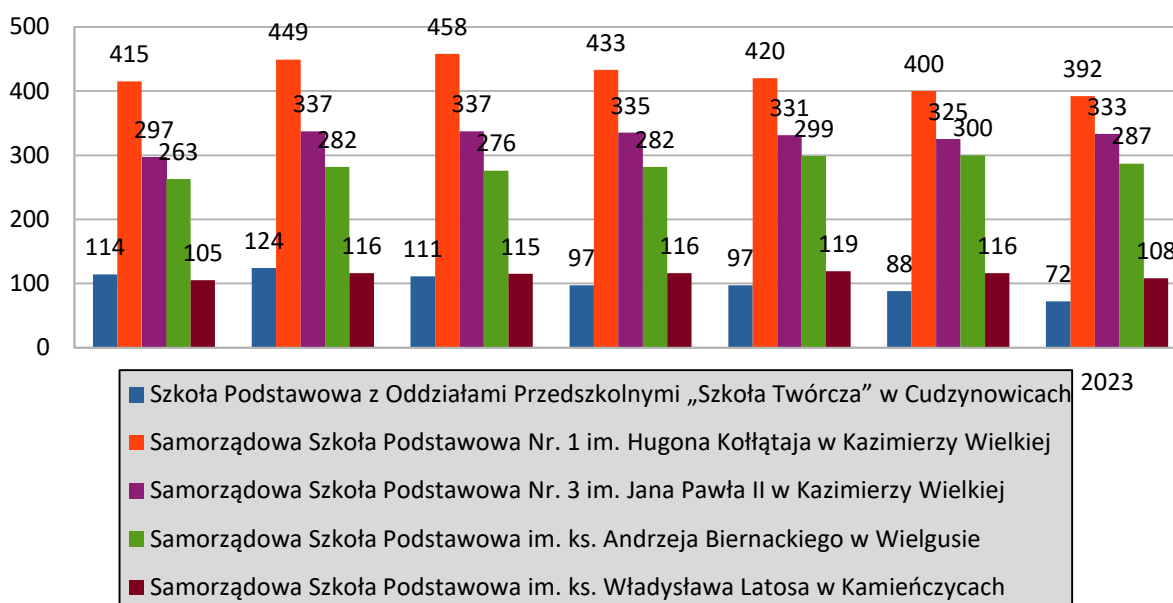
3. teoria homofilii, zgodnie z którą dzieci i młodzież uczą się od siebie nawzajem stosowania przemocy w oparciu o zasadę internalizacji norm i zasad ustanowionych przez uczniów agresywnych. Zgodnie z koncepcją homofilii, osoby stosujące przemoc wspólnie ze sobą przebywają i nakłaniają innych do wykazywania agresji i zastraszania słabszych. Powodem łączenia się w grupy jest w tym przypadku konieczność posiadania liczebnej przewagi nad jednostką. Prześladowca potrzebuje innych do pomocy w zastraszaniu czy też utrudnianiu ucieczki swojej ofierze. Z kolei ci, którzy przynależą do grupy utworzonej przez sprawcę, czują się silniejsi i bardziej atrakcyjni dla pozostałych rówieśników.

Niewątpliwie osoba stosująca przemoc lub osoba doznająca przemocy przeżywają wiele przykrych emocji. Młodzi ludzie, którzy doświadczyli lub doświadczenia przemocy ze strony swoich kolegów, wykazują wysoki poziom samotności, niskie poczucie wartości i mają tendencję do zasmucania się i straszenia. Najczęściej unikają kontaktu z pozostałymi osobami w klasie, nie nawiązują relacji i często opuszczają zajęcia szkolne. Ofiary przemocy szkolnej wykazują również objawy depresji i zaburzenia somatyczne w postaci częstego bólu głowy lub brzucha czy też nudności. Uogólniając, dziecko doświadczające przemocy wykazuje zachowania internalizacyjne w postaci zaburzeń myślenia i zaburzeń nastroju (zaburzeń lękowych, depresji). Z kolei dziecko stosujące przemoc wykazuje zachowania eksternalizacyjne, ujawniające się w niesubordynacji, stosowaniu agresji i zachowań przekraczających obowiązujące w szkole normy i zasady. Może się jednak zdarzyć, iż uczniowie podatni na depresję i z niską samooceną, stosują przemoc wobec innych, aby poczuć się lepiej. Oznacza to, iż niektóre dzieci zamiennie wchodzą w rolę ofiary i sprawcy przemocy. Warto wspomnieć także o jeszcze jednej grupie wśród dzieci i młodzieży –

widzach przemocy w szkole.

Na podstawie informacji uzyskanych z placówek oświatowych, można zauważyć, że zachowania agresywne u dzieci są najczęstszym sposobem rozwiązywania konfliktów w ich otoczeniu, sposobem na zdobywanie lepszej pozycji w grupie lub ochroną przed atakami innych.

Wykres nr 6. Liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie Gminy Kazimierza Wielka w latach 2017-2023r

Na terenie Gminy Kazimierza Wielka funkcjonuje 5 szkół podstawowych:

- Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr. 1 im. Hugona Kołłątaja w Kazimierzy Wielkiej
- Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr. 3 im. Jana Pawła II w Kazimierzy Wielkiej
- Samorządowa Szkoła Podstawowa im. ks. Andrzeja Biernackiego w Wielgusie
- Samorządowa Szkoła Podstawowa im. ks. Władysława Łatosa w Kamieńczycach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi „Szkoła Twórcza” w Cudzynowicach

Ponadto funkcjonują 4 szkoły ponadpodstawowe do których uczęszcza również młodzież z terenu Gminy Kazimierza Wielka:

- Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie- Skłodowskiej w Kazimierzy Wielkiej
- Zespół Szkół Rolniczych w Cudzynowicach
- Zespół Szkół Zawodowych w Odonowie

- Zespół Doskonalenia Zawodowego w Kazimierzy Wielkiej

Placówki oświatowe prowadzą działania informacyjne, profilaktyczne, szkoleniowe dla dzieci, rodziców oraz pracowników. Realizują szkolne programy profilaktyki zawierające zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy. Promują wśród uczniów postawy zgodne z ogólnie przyjętymi formami życia społecznego. Współpracują z Policją, Miejsko- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rodzinnym, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

2.8. Służba zdrowia

Do zadań ochrony zdrowia należy: udzielenie podstawowej pomocy medycznej oraz umiejętne przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby krzywdzonej do miejsc, gdzie może uzyskać pomoc.

Do obowiązków pracownika ochrony zdrowia należy też wydanie zaświadczenia lekarskiego o doznanych obrażeniach i poinformowanie osoby krzywdzonej o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji.

Obdukcja jest wystawiana tylko przez uprawnionego lekarza sądowego. Jeżeli jest wystawiana na życzenie pacjenta jest płatna, bezpłatnie jest robiona jeśli zleci jej przeprowadzenie policja lub prokuratura. Obdukcja jest dowodem w sądzie.

Również do obowiązków pracowników ochrony zdrowia należy powiadomienie organów ścigania, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa (np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady wykorzystania seksualnego, itp.)

Zgodnie z art. 40 ust 2 ustawy o zawodzie lekarza, jest on zwolniony z zachowania tajemnicy gdy:

- 1) tak stanowią ustawy;
- 2) badanie lekarskie zostało przeprowadzone na żądanie uprawnionych, na podstawie odrębnych ustaw, organów i instytucji; wówczas lekarz jest obowiązany poinformować o stanie zdrowia pacjenta wyłącznie te organy i instytucje;
- 3) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób;
- 4) pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o niekorzystnych dla pacjenta skutkach jej ujawnienia;
- 5) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie lekarzowi sądowemu;
- 6) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innemu lekarzowi lub uprawnionym osobom uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń.

Ujawnienie lub powzięcie podejrzenia o przemoc domową może mieć miejsce podczas badania ambulatoryjnego w przychodni, badania szpitalnego, wizyty lekarskiej w domu pacjenta, wizyty patronażowej położnej, pielęgniarki, zabiegów pielęgniarskich w domu pacjenta

Po ujawnieniu przemoc domową lub powzięciu podejrzenia o przemoc domową pracownik ochrony zdrowia powinien:

- "umieścić w dokumentacji pacjenta wpisu o objawach przemoc domową oraz wystawić bezpłatnie zaświadczenie o stanie zdrowia w związku z przemocą domową,
- "przekazać informacje o przemoc domową przełożonemu (kierownikowi przychodni, ordynatorowi szpitala, pielęgniarkę oddziałowej)
- "uruchomić procedurę "Niebieskiej Karty" przewidzianą dla przedstawicieli ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemoc domową
- "poinformować pacjenta o możliwościach uzyskania pomocy w związku z przemocą domową
- "w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby doznającej przemoc domową-wezwać policję,
- "zgłosić na policję lub do prokuratury podejrzenie o możliwości popełnienia przestępstwa przemoc domową

Gdy ofiarą przemoc domową jest dziecko:

- W sytuacji, gdy zachodzi konieczność natychmiastowego odizolowania dziecka, które jest ofiarą przemoc domową, należy wezwać policję.
- W sytuacji, gdy dziecko znalazło się w szpitalu, lekarz może podjąć decyzję o jego zatrzymaniu na oddziale przy jednoczesnym zgłoszeniu tego faktu do Sądu Rodzinnego.

2.9. Organizacje pozarządowe

Organizacja pozarządowa to nienastawiona na zysk i dobrowolna pod względem członkostwa grupa obywateli, zorganizowana na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w której zakres zainteresowań wchodzi kwestie służące dobru powszechnemu. Organizacje pozarządowe pełnią różnorodne funkcje społeczne i składają się z ludzi posiadających wspólny cel, naświetlają rządowi potrzeby obywateli, monitorują implementację różnorodnych programów i polityk, a także zachęcają obywateli państw do udziału w życiu swej społeczności.

W ramach swojej działalności oferują, m.in.:

- pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym,
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków,
- pomoc socjalną,
- pomoc w organizowaniu odzieży, wyprawki szkolnej, środków czystości,
- pomoc w organizowaniu przedmiotów gospodarstwa domowego
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.
- rozwijanie bazy danych dotyczących zasobów pomocnych w przeciwdziałaniu przemocy

V. CELE PROGRAMOWE

1. CEL GŁÓWNY

Wzmocnienie systemu działającego na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny/osób oraz przeciwdziałania przemocy wśród mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Kazimierza Wielka;
- 2) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 3) zapewnienie ochrony i możliwości udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotknięty przemocą;
- 4) podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową;
- 5) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy domowej poprzez działania korekcyjno-edukacyjne.

Cel 1.

Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Kazimierza Wielka

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy

1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy domowej	a) sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej - Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej - szkoły z terenu Gminy Kazimierza Wielka - organizacje pozarządowe
-----------	--	---	------------------	--

Cel 2.

Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej - Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej - Gminna Komisja

	stosunku do osób stosujących przemoc domową, e) monitorowanie sytuacji osób oraz rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie oraz realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej - szkoły z terenu gminy Kazimierza Wielka - organizacje pozarządowe
--	---	---

Cel 3.

Zapewnienie ochrony i możliwości udzielania wsparcia osobom/rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej osobą doznającym przemocy domowej	a) współpraca z instytucjami b) udzielanie świadczeń pieniężnych	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego osobą doznającym przemocy domowej	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w ramach współpracy z Punktem Konsultacyjno Informacyjnym, Organizacjami pozarządowymi oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej c) edukowanie osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - placówki oświatowe - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej - Komenda Powiatowa Policji w

		praw		Węgorzewie - organizacje pozarządowe
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz programie psychologiczno-terapeutycznym b) kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz programie psychologiczno-terapeutycznym c) organizowanie grup wsparcia dla osób stosujących przemoc domową (w miarę potrzeb) oraz wszelkich innych osób.	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - placówki oświatowe - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierza Wielka - Komenda Powiatowa Policji w Kazimierza Wielka

Cel 4.

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	a) podnoszenie wiedzy wśród społeczności lokalnej w zakresie problemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez: zamieszczanie informacji na stronie internetowej, dostęp do ulotek oraz innych materiałów edukacyjno-informacyjnych, itp.) b) prowadzenie dla dzieci oraz dorosłych wszelkich działań profilaktycznych, terapeutycznych c) prowadzenie wśród dzieci oraz młodzieży profilaktyki w	2024- 2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej - Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej - Gminna Komisja Rozwiązywania

	zakresie przemocy i agresji m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki d) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży e) uczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej f) edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji, uzależnień i dobrych wzorców rodziny g) promocja modelu zdrowego trybu życia	Probleatów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej - służba zdrowia - kuratorzy - placówki oświatowe - organizacje pozarządowe - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej
--	--	--

Cel 5.

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy domowej oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	a) udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach dla służb podejmujących działania na rzecz osób a także rodzin uwikłanych w przemoc, w tym m.in.: szkolenia w zakresie diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” (szkolenia wspólne i resortowe) b) organizowanie spotkań, które mają na celu pomoc w trudnych sytuacjach oraz wymianę doświadczeń	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej - Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej - służba zdrowia - kuratorzy - placówki oświatowe - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej - organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 6.

Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej poprzez działania korekcyjno-edukacyjne

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Prowadzenie działań motywujących do zmiany zachowań	a) rozmowy motywujące do zmiany działań b) występowanie do prokuratury z zawiadomieniami w związku z podejrzeniem popełnienia czynów określonych w art.2§ 2 ustawy, o przeciwdziałaniu przemocy domowej c) kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz do programu psychologiczno-terapeutycznego d) kierowanie do udziału w terapii uzależnienia	2024-2030	- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej - Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej - szkoły z terenu gminy Kazimierza Wielka - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej - organizacje pozarządowe

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są:

1. Osoby doznającej przemocy domowej

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych,
- f) zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- h) małoletniego.

2. Osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej.

3. Świadku przemocy domowej -należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

4. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy domowej,

5. Społeczność lokalna.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej,
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej,
- 5) Placówki oświatowe z terenu Gminy Kazimierza Wielka,
- 6) Służba zdrowia,
- 8) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Sąd Rejonowy w Busku- Zdroju z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej
- 9) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemocy domowej,
- 2) Zmniejszenie rozmiaru przemocy domowej,
- 3) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą domową na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Miasta i Gminy Kazimierza Wielka,
- 4) Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- 5) Zwiększenie skuteczności działań,
- 6) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Kazimierza Wielka w latach 2024 – 2030. Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitorowanie realizacji przedmiotowego Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, które w szczególności dotyczyć będą:

- a) zakresu i skali działań instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą domową
- b) form i skali działań profilaktycznych oraz udzielanej pomocy takim osobom,
- c) form i skali działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową,
- d) dynamiki i skali zjawisk przemocy oraz jej lokalizacji środowiskowej i lokalnej,
- e) wiedzy, świadomości i postaw wobec przemocy domowej.

Informacja z realizacji Programu przygotowywana będzie przez Zespół Interdyscyplinarny w Kazimierzy Wielkiej w formie sprawozdań rocznych, które zostaną przedłożone do akceptacji Burmistrzowi Miasta i Gminy Kazimierza Wielka do dnia 30 marca każdego roku.

Monitorowanie postępów z realizacji Programu i stopnia osiągniętych celów, będzie opierała się na danych i informacjach pozyskanych z: Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej, Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy Domowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej, Urzędu Miasta i Gminy w Kazimierzy Wielkiej, instytucji ochrony zdrowia, Policji, Oświaty, Prokuratury, Sądu.

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta i Gminy Kazimierza Wielka, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PODSUMOWANIE

Przemoc domowa to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Niezmiennie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia.

Szczególne znaczenie ma rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, dające gwarancję skuteczności podejmowanych działań w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy i ochronie ofiar przemocy. Zjawisko przemocy domowej, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.